

Lausunto

30.11.2021

VN/21366/2020
VN/21366/2020-VNK-130

Viite:

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö
VN/21366/2020
lausunto postilain muuttamista koskevaan hallituksen esitysluonnokseen
lausunto asetusluonnokseen koskien sanomalehtien määräaikaista jakelutukea

Olemme käsitelleet asian lausuntopyyntönne pohjalta.

Olemme arvioineet asiaa nimenomaisesti omistajaohjauksen näkökulmasta.

Valtioneuvoston kanslia asetti 14.1.2020 ministeriöiden välisen työryhmän arvioimaan posti- ja jakelumarkkinan nykytilannetta ja tulevaisuuden näkymiä, sekä muutostarpeita mm. postilainsäädäntöön. Osallistuimme työskentelyyn ja tuemme edelleen työryhmän esittämiä näkemyksiä.

Tuemme yleispalvelukirjeiden jakelupäivien keventämistä kolmeen päivään ja haja-asutusalueiden sanomalehtien jakelun tukemista määräaikaaisesti valtionavustuksella.

Työryhmä esitti johtopäätöksensä, että niin kauan kuin paperilehdellä on riittävä kysyntää, tulee viisipäiväinen sanomalehtien jakelu turvata määräaikaistulla tuella haja-asutusalueilla. Tuki koskisi alueita, joissa ei ole kaupallisin ehdoin tilattujen sanomalehtien varhaisjakelua. Tapoja toteuttaa tuki teknologianeutraalisti tulisi tutkia ennakkoluulottomasti, jolloin sitä voitaisiin käyttää fyysisen jakelun tukemisen sijaan myös digitaalisen jakelun ja sisällöntuotannon edistämiseen.

Omistajaohjaus tukee edelleen edellä mainittua lausuntoa, ja tarkennamme seuraavasti:

1. Kannatamme määräaikaisen tiedonvälitystuen käyttöön ottamista ja samalla työryhmän lausunnon mukaisesti kannatamme teknologianeutraalien tukimuotojen harkitsemista. Muutostarve on välttämätön, ja digitaalisten jakeluratkaisujen ja sisällöntuotannon edistäminen on ajassa välttämätöntä. Fyysisen jakelutuen käyttöönotto ei saisi hidastaa toimijoiden valmistautumista muutokseen.
2. On selvää, että ilman tukea paperilehtien tilanne vaikeutuu. Jakelutuki on postilain sääntelyn keventämisen rinnalla välttämätöntä, sillä kirjeiden määrän vähentyessä lehtituotteet joutuvat kantamaan suuremman osan jakeluverkon kustannuksista. Tukimalli ei saa vääristää kilpailua, tai estää toiminnan tehostumista.
3. Tuen tulisi kohdistua tilatuille sanomalehdille, jotka tarvitsevat yli kolmen arkipäivän jakelua, ja tuen tulisi kohdistua niille kahdelle arkipäivälle, joihin ei ole muuta jakelua.
4. Jakelutuen tulisi kohdistua alueille, joilla ei kaupalliselta pohjalta toimivaa varhaisjakelua. Näillä alueilla jo nyt lehtituotteet jaetaan päiväpostin mukana. Lausunnolla olevassa ehdotuksessa tuetut päivät tulisi toteuttaa varhaisjakeluna. Emme tue tämänkaltaisen uuden, tuetun jakelumallin luomista alueille, joissa lehtiä ei nytkään varhaisjakeluna jaeta. Katsomme, että se merkittävästi vähentäisi mahdollisia synergioita ja lisäisi kustannuksia.

5. Tuen tulisi perustua todellisiin alueellisiin kustannuksiin, ja kilpailutuksen aluekoon tulee olla riittävän suuri.

Lausuntonamme haluamme tähdentää, että postialan murros ei ole pysähtymässä. Näkemyksemme on, että postilain uudistusta tulee edistää viipymättä, tavoitellen sitä, että jakelutuki ja postilain muutos saatettaisiin voimaan vuonna 2022.

Sääntelyn tulee elää ajassa ja huomioida markkinoiden ja asiakastarpeiden muutokset.

Muutoksilla toimialaan kohdistuvaa sääntelyä ei kuitenkaan tulisi kiristää. Liiketoiminnallisista lähtökohdista katsomme, että sääntelyn kautta jakelulle ei tulisi asettaa kiinteitä aika- tai päivärajoitteita. Yleispalvelutoimijan tulisi pystyä täyttämään yleispalveluvelvoite myös jatkossa ilman valtion suoraa tukea, ja tämän edellytyksenä on, että toimijalla on riittävät mahdollisuudet toimintansa joustavaan suunnitteluun.

Tuemme myös Posti Group Oy:n kantaa ja näkemystä siitä, että vaatimus ilmaisesta sijaintitietojen luovutuksesta postitoimijoille (kilpailijoille), jota esityksessä ehdotetaan, ei ole liiketoiminnallisesti perusteltua. Postilaatikoiden sijaintitietojen keräily, päivittäminen ja ylläpito aiheuttavat yhtiölle merkittäviä vuosittaisia kustannuksia, jotka rahoitetaan liiketoiminnalla saaduista tuloista. Työstä tulisi jatkossakin saada kustannusperusteinen korvaus.

Finanssineuvos

Maija Strandberg

Jakelu

LVM Liikenne- ja viestintäministeriö